

SERADA MARUL VE KIVIRCIK SALATA YETİŞTİRİCİLİĞİ İKLİM VE TOPRAK İSTEKLERİ

Marul ve kıvırcık salata kısa bir vejetasyon süresine sahip olduğundan yurdumuzun hemen her bölgesinde yetiştirilebilir. Tohumların çimlenmesinde optimum sıcaklık derecesi 15°C civarındadır. Bitkinin gelişme devresinde sıcaklık 8-20°C arasında değişir. Salata fideleri 6-10 yapraklı devrede soğuklara 0-5°C'ye kadar dayanır. Bitkinin fazla büyük veya küçük olması soğuğa dayanımını etkiler. Baş bağlayan çeşitler ise bağlamayan çeşitlere göre daha dayanıksızdır. Işık miktarının azalması ürünün hasat olgunluğuna gelme zamanını uzatmaktadır. Salataların çabuk gövde yapması kaliteyi bozan bir özelliktir. Salatalar her toprak çeşidinde rahatlıkla gelişebilir. Ancak humuslu topraklarda daha hızlı gelişme göstermektedir. Fakat ağır topraklarda gelişme yavaşlar ve baş ağırlığı azalır. Salata ve marullar toprak reaksiyonuna karşı hassastır. Özellikle asit oranı yüksek topraklarda kalite bozulur. Toprak PH'sı 6.0-7.2 olmalıdır.

ÇEŞİT SEÇİMİ

Salata ve marul çeşitlerinin renk, irilik, şekil ve sıklık açısından çok farklılık göstermeleri çeşit seçimi sırasında tüketicinin isteğinin ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Koyu renkli salata çeşitleri açık renklilere göre daha fazla tercih edilmektedir. Son faktör olarak, yaprakların ince ve zarif oluşuna veya yağ ihtiva edip etmemesine göre seçim yapılmaktadır.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

Salata yetiştiriciliği iki şekilde yapılmaktadır. Tohumların direkt toprağa ekilmesi veya fide elde edilmesi ve fidelerin yerlerine dikilmesi.

Yetiştirme şeklinin seçilmesinde işletme büyüklüğü, salata çeşitleri, yetiştirme zamanı, yetiştirme yeri, vejetasyon süresi, işçi durumu gibi bir çok faktör etkili olmaktadır.

Tohum Ekimi: Toprak hazırlığından sonra tohumlar direkt yerlerine ekilirler. Salata yetiştiriciliğinde son yıllarda kaplanmış tohum kullanılmaktadır. Bu şekilde başta seyreltme olmak üzere birçok işçilikten tasarruf edilmiş olmaktadır. Direkt tohum ekiminde dekara 120-150 g tohum gerekir. Genellikle ekim derinliği 2 cm civarında olmalıdır. Ekimden önce toprak iyice işlenmelidir. Sıra araları ilk ekimde 2-4 cm kadardır. Tohumlar çimlenip, fideler 3-4 yapraklı olduklarında kısa bir süre sonra seyreltme yapılır. Sıra araları 30-40 cm'ye çıkarılır. Kışlık salataların ekiminde ekim zamanı çok iyi ayarlanmalıdır. Kış soğuklarında bitkiler büyümelerinin orta devrelerinde olmalıdırlar.

Fide Yetiştirme, Dikme ve Bakım İşleri: Fide yetiştiriciliği ürünün daha erken yetiştirilmesini ve daha sağlıklı bitki elde edilmesini sağlar. Tohumlar seraya veya yastıklara ekilir. Esas yerlerine ekilinceye kadar burada tutulur. Ekim, çizilere 2 cm derinlikte ve 4-6 cm aralıklarla yapılır. Fideler 2-3 yapraklı olduklarında seyreltme yapılır. Dikim zamanı, kökler en az zarar görecekle şekilde topraklı olarak yerlerine 25x30 cm aralıklarla dikilirler. Son yıllarda fide yetiştiriciliğinde saksılar da kullanılmaktadır. Saksılara harç doldurulur ve içlerine 1-2 adet tohum atılır. Çimlenmeden sonra iyi gelişen bir tanesi bırakılır. Fide dikimi sırasında dikkat edilecek husus kök boğazının derine gitmemesidir. Hatalı dikimlerde tutmayan fide oranı %30-40'a kadar çıkmaktadır.

MARUL, KIVIRCIK HASTALIK VE ZARARLILARI

Marul Mildiyözü: Marul yapraklarında açık yeşil veya sarımtırak lekeler halinde belirir. Bu lekeler daha sonra esmerleşir, kararır çürür. Nemli havalarda bu lekeli kısımların altında beyaz küf gibi küf tabakası oluşur. Marulun kalitesi bozulur.

Çevrede ilk hastalık belirtisi görüldüğünde kimyasal mücadeleye başlanır ve bir hafta arayla mücadele devam ettirilir. Son ilaçlama ile hasat arasındaki süreye dikkat edilmelidir.

Beyaz Çürüklük Hastalığı: Hastalık bitkilerin fide devresinde kök çürüklüğüne neden olur. Daha ileriki devredeki bitkilerin kök, gövde, yaprak ve meyvelerde çürümelere neden olur. Çürüyen doku üzerinde daha sonra pamuk gibi beyaz mantari bir kitle ve bunların arasında

siyah renkli, küçük, sert dokular oluşur. Çok bulaşık yerlerde 5 yıllık bir ekim nöbeti uygulanmalıdır. Bulaşık yerlerde toprak ilaçlamasının yanı sıra tarla döneminde fideler dikildikten 20 gün sonra başlamak üzere 10 gün arayla ilaçlamalar sürdürülmeli ve son ilaçlama ile hasat arasında gerekli süreye dikkat edilmelidir.

Kurşuni Küf Hastalığı:Hastalık önce toplu iğne başı büyüklüğünde lekelerle başlar, sonra epidermis altında gelişerek genişler ve dokulara yayılır.Yaprak epidermisi çatlar ve bitki su kaybeder .Bitkide kurşuni renkli bir küf tabakası oluşur, çürüme başlar. .Bu lekeler üzerinde mantarın siyah sert dokuları da oluşabilir.Çevrede ilk hastalık belirtisi görüldüğünde kimyasal mücadeleye başlanır.

Salyangoz Zararı: Marul yapraklarının üst epidermisini yiyerek beslenirler ve yapraklarda zar şeklinde bir görünüm oluşur.Bitkiler kirlenir ve kalitesi düşer.Yapraklarda yeniklik görüldüğünde küçük alanlarda elle toplayarak, büyük alanlarda zehirli yem kullanılarak mücadele yapılır.